

SITRUSLI MEVALAR TARKIBIDAGI Mn (II) IONINI ORGANIK REAGENTLAR YORDAMIDA ANIQLASH

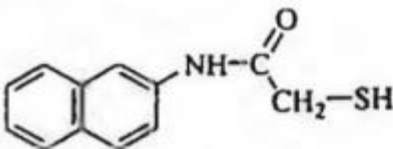
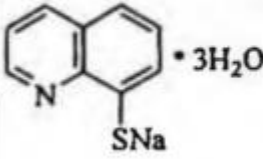
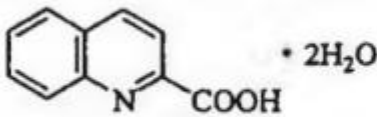
Xursanova M.X. –TerDU kimyo fakulteti talabasi

Tillayev X.R.-TerDU dotsenti, k.f. PhD.

E-mail: mxursanova14@gmail.com

Strusli mevalar rutadoshlar oilasining strus turkumiga mansub yashil o'simliklar hisoblanadi. Bularga (apelsin, mandarin, greypfrut, limon, bergamot, sitron va boshqa 30 ga yaqin) turlari bor. Strusli mevalar inson salomatligi uchun juda foydali hisoblanadi. Mevasi xushbo'y, parhez va dorivor xususiyatga ega, turli vitaminlar va limon kislotaga boy. Masalan: limon va apelsinda 60 mg % S vitamin, 600-700 mg % R vitamin bor. Tarkibida pektin, karotin, qand S, V, R vitaminlari hamda turli xil metallar ham bor. Masalan: mandarin, apelsin mevasini po'stlog'ini tarkibida inson salomatligi uchun juda zarur elementlardan Mn^{2+} , Fe^{2+} , Co^{2+} va boshqa elementlar bo'ladi. Bu elementlarning miqdori turlicha bo'ladi ko'proq Mn^{2+} ionidan tashkil topgan bo'ladi. Shu sababli ushbu tadqiqotimning maqsadini strusli mevalar tarkibidagi Mn^{2+} ionini organik reagentlar bilan ochib olishga bag'ishlanadi [1].

Buning uchun maydalangan mandarin po'stlog'ini suv bilan yuviladi va 2 kun davomida quritiladi. Quritilgan massani maydalash tegirmonida 0,2 mm o'lchab olinib yaxshilab maydalanadi va natriy gidroksidning 20 % eritmasida eritib, xloroform bilan 25 daqiqa ekstraksiya qildim. Ekstrakt ajratib olinib, eksikatorida 1.5 soat saqlanadi. Olingan ekstrak tarkibidagi ortiqcha moddalarni yo'qotish uchun suv bug'i bilan 80 C va vakuum ostida haydaladi. Reaksiya unumi 60% mahsulot och sariq rangli suyuqlik. Olingan mahsulotni organik reagentlar yordamida tarkibidagi Mn^{2+} ionini miqdorini spektrofotometrik usulda aniqlanadi va 8-oksixinolin, tioksin, 2.2 dipiridil, salitsilal-o-aminofenol va boshqa organik moddalar yordamida aniqlasak bo'ladi [2-4].

228. Tionalid 	M.m. 217,29 Ag ⁺ , As ^{III} , Sb ^{III} , Sn ²⁺ , Cu ²⁺ , Hg ²⁺ , Pd ²⁺ , Bi ³⁺ , Rh ^{III} , Ru, Mn ²⁺ , Tl ⁺ , Pb ²⁺
229. Tioksin (8-merkaptooksixinolin) 	M.m. 237,25 Pd ²⁺ , Cu ²⁺ , ReO ₄ ⁻ , In ³⁺ , Mn ²⁺ , V ^V , Co ²⁺ , Os, Tl ⁺
246. Xinaldin kislota 	M.m. 209,20 Cu ²⁺ , Zn ²⁺ , Pb ²⁺ , Ag ⁺ , Mn ²⁺ , Ni ²⁺ , Co ²⁺ , Fe ²⁺ ,

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Internet ma'lumotlari. <https://uz.sadaalomma.com>.
2. Internet ma'lumotlari.
<https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&>
3. Internet ma'lumotlari. <https://uz.m.wikipedia.org/wiki/Temir>
4. X.X.Turayev, N.T.Turabov, B.X.Alimnazarov –“Analitik kimyodan laboratoriya mashg'ulotlari”. Toshkent-2019.